

— Hány apád van, Horváth?

— Négy.

A nehéz tudományok után mindig kerül némi családi ügy is „terítékre”. Így az egyik gyereknél még nincs tisztázva a családi állapot.

— Hogy hívják anyádat, Oláh Piros?

— Horváth Julis.

— Hát apádat?

— Váradi Samu.

És végül egy érdekes személyi ügy. Valami tizennégy éves ismétlő „hölgy” restelkedik az iskolától. Nem jár. Mire fiatal testvére útján szóbeli intőt kap:

— Varjú, mondd meg Arankának, hogy járjon iskolába, mert pórul jár.

— Pórul bion, kirem sipen — röhög a vásott cigánygyerek —, mer már a multkor is majdhogynem leülte a derekát az — ural...

Az egész osztály dülöngél röhögésében, mintha csiklandoznák...

Ilyenféle jelenetekben bővelkedik az ország legelső cigányiskolája, ám azért — mint már mondtuk — komoly munka is folyik ebben a furcsa műintézetben. Az itt elért eredményekre a legfelső tanügyi hatóságok is felfigyeltek, úgy, hogy amikor másutt, az ország egyéb népes cigánytelepülésein is sor került külön cigányiskola felállítására, a minta minden egyes esetben a diósgyőri füstösök elemi iskolája volt.

Rómay Gyula és Toma Ilona pedig a régi örökséget tovább igyekeztek fejleszteni, korszerűvé és eredményesebbé tenni. Sokszor nehéz, sokszor áldozatos munkájukkal sikerült elérniük azt, hogy ma már sohasem kell „kenyerösszeírást” végeztetni a tatárdombi cigányfaluban, a hajzatok lekopasztásából pedig sohasem lesz nemhogy forradalom, de még szóváltás sem. Ami érthető is, ha tudjuk, hogy a Tatárdomb népes cigányfalujában fölös számmal akadnak rövidhajjú, „dauerolt” frizurájú cigánylányok, tüzesszemű, fenyő barnabőrű, spanyolos szépségek, akik szintén a cigányiskolában tanulták meg a betűvetést s a művelődés útját. Ma úr selymekben járnak, festik a körmüket és a szájukat s az illatos vörösfenyők tövében Jókait olvassák...

Mindezt a jubiláló cigányiskolának köszönhetik, amely előtt ezennel tisztelettel lobogót hajtunk.

Péchy-Horváth Rezső

A februári számunk 88 oldalán levő két kottához tartozó szöveg, melyet helyszüke miatt most közlünk.

Hangszerelte Nagy Olivér, a Magyar Rádió kiváló fiatal muzsikusa, aki ott harcol a súlyos csatákat vívó 2. magyar hadseregben, a muzsika ellen.

Az éneket lehetőleg együttes énekelje, legalább 8—10-en. Legjobb a férfikar. Félkörben állnak, előttük ülnek a muzsikuskok: klanétás, hegedűs és kisbőgős. Előttük áll a karnagy, de a vezénylése mindössze a legszükségesebb mozdulatok, beintés, s a verssorok jelzése legyenek. Jó, ha kívülről tudják a dalt, s némi arcjátékkal is színezik. A muzsikuskok előtt legyen kotta.

A muzsikuskok előjátékaul eljátsszák a dalt, vagy ha ez hosszú volna, akkor 2—3 ütemét, vagy csak megpendítik a kezdőhangot, pl. „A csitári hegyek” kezdetű éneknél, mert ennek 3 verse úgysis hosszú.

Ismételni csak az utolsó versben kell. Ha egy vers van, akkor ezt ismétljük a középtől, ha három, akkor csak a harmadikat.

Az egyik verset kísérik a vonósok pizikátó (pengetve), ezt a karnagy, a pengetést utánzó mozdulattal, bármikor beinti. Hogy honnét kell ismét vonóval játszani, azt is beinti. Például az ismétlés, a befejezés legyen mindig a súlyosabb vonóval.

A klarinétszólamot gyakrabban a B-klarinéttal játsszuk, ilyenkor transzponál a játékos, vagy egy kis kottapapírra egy hanggal magasabbra írja át a szólamát. A hegedű szólamát játszhatja két hegedűs megosztva maguk között. A csellószólam alsó hangjait játszhatja a bőgő is. Szóval 3 helyett 5 muzsikusk, sőt a partitúrából a cimbalmos és a brácsás is megtalálja a szólamát. Az egyszerű és jól hangzó hármas tehát tetszés szerint bővílhet.

HORTOBÁGYON KIVIRULT AZ IBOLYA...

(Ének, zenekísérettel)

Nagy Olivér

(Szöveg és dallam népdal)

Poco rubato
(Előjáték)

Klarinét
Hegedű
Cselló

Tempo giusto (Csárdás)
(Közjáték)

Hortobágyon kivirult az i-bo-lya, Középihenszéken legel
a gu-lya. Én is gulyás vagyok a Horto-bá-gyon: Gyepen hálók, nem a papla-nos á-gyon

Poco rubato
(Utójáték)

(Hány vers, annyiszor is-méltendő a közjátékkal.)

2. Kisújszállás Kenderessel határos, — Kié ez a gulya, ménes? beh sáros! —
Sáron-vízen kisbojtárom utána, — Számadója bort iszik a csárdában.

3. Hortobágynál juhászlegény vagyok én, — Cifraszúrben, bőgatyában járok én.
— Az én csizmám sarka magos, deh kerek, — A csárdában barna kislányt szeretek.

4. Megismerni a diófát ágáról, — Juhászlegényt hosszú somfabotjáról. —
Pergálgatya, kiskalapja de lapos, — Szeretője kettő-három, takaros.

5. Már ezután csikósbojtár leszek én, — Balvállamon a karikást hordom én.
— Rézsarkantyúm lovam vík nyába vágom, — Így múlik el az én fiatalágom.

6. Kiskalapom, jaj de nagyon virágos, — Félrevágom, jaj de nagyon betyáros!
— Most vettem a túri vásár elején, — Reng a virág kiskalapom tetején.

7. Nem jár erre postakocsi, se levél, — Menjünk innen, mert hidegen fúj a szél.
 — Menjünk innen, mert hidegen fúj a szél, — Sárgulva hull le a fáról a levél.
 8. Juhász vagyok, vígan őrzöm nyájamat, — Leteritem göndörszörű bundámat.
 — Bundám szörít a hideg szél ringatja, — Szeretömet más legény csalogatja.

VADKÖRTEFA FEHÉRET VIRÁGZIK...

(Ének, zenekísérettel)

Volly István
(Szöveg és dallam népdal)

Lassú csárdás

Klarinét (Eelőjáték) Vad-kör-te-fa

Hegedű

Cselló

fe-hé-ret vi-rág-zik, Kis pej-lo-vam a-lat-tám ci-ká-zik.

Cikázz lo-vam, cikázz u-tol-já-ra, Holnap megyek nagy Orosz-or-szágba.
(messze a csa-tá-ba.)

1 dalvers = 30"

2. Holnap megyek nagy Oroszországba, — Itt kell hagynom a babámat más-nak, — Más fogja a karjaiba zárni, — Én meg fogom holtomig sajnálni...
 (Harcétre induló honvédektől való nóta.)

Felelős szerkesztő: Hankiss János. — Felelős kiadó: Milleker Rezső.